

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії
Ігор ЦЕПЕНДА
«22» квітня 2024 р.

ПРОГРАМА

фахового випробування з

Менеджменту

для зарахування на перший рік навчання за освітнім рівнем бакалавра за
спеціальністю

073 Менеджмент

(освітньо-професійні програми Менеджмент організацій і адміністрування,
Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності)
на основі освітнього рівня бакалавра, магістра
(освітньо-кваліфікаційного ступеня спеціаліста) у 2024 році

Розглянуто та схвалено
на засіданні Приймальної комісії
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника
Протокол № 1 від 22.04. 2024 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з “Менеджменту” є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за ступенем “бакалавра” за спеціальністю 073 Менеджмент (Менеджмент організацій і адміністрування, Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності) при прийомі на навчання на основі освітнього рівня бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного ступеня спеціаліста) до Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника” у 2024 році.

Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування дасть можливість вступнику систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме у пошуку і підборі джерел підготовки для вступного випробування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ

1. Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності.
2. Сутність категорій “управління” та “менеджмент”.
3. Управлінські відносини як предмет менеджменту.
4. Менеджмент як система наукових знань.
5. Менеджмент як мистецтво управління.
6. Менеджери та підприємці - ключові фігури ринкової економіки.
7. Інструменти менеджменту: ієрархія; організаційна культура; ринок.
8. Сфери менеджменту: виробництво, фінанси, кадри, нововведення, облік, збут, зовнішньоекономічна діяльність.
9. Існуючі парадигми менеджменту.
10. Особливості менеджменту в економічно розвинених країнах: Північноамериканська модель менеджменту; західноєвропейська модель менеджменту; японська модель менеджменту.
11. Концептуальні моделі сучасного менеджменту.
12. Особливості становлення сучасного менеджменту в Україні.
13. Закони та закономірності менеджменту.
14. Система закономірностей менеджменту.

15. Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації.
16. Принцип гнучкості організаційних структур.
17. Організаційні принципи менеджменту.
18. Передумови виникнення науки управління.
19. Класичні теорії менеджменту: школа наукового управління; класична школа управління; школа людських стосунків; школа виробничої демократії; школа поведінкових наук.
20. Особливості сучасної фази розвитку науки менеджменту.
21. Концепції сучасної науки менеджменту: процесний підхід; системний підхід; ситуативний підхід.
22. Поняття організації.
23. Сутність і основні риси формальної організації.
24. Причини виникнення, принципи функціонування організацій.
25. Складові категорії “організація”.
26. Внутрішнє середовище організації, взаємозв’язок внутрішніх змінних.
27. Зовнішнє середовище організації.
28. Оцінка факторів зовнішнього середовища.
29. Еволюція організації.
30. Концепції життєвого циклу організації.
31. Підприємство це виробничо-правова форма виробничо-господарської організації.
32. Види і статус підприємств в Україні.
33. Поняття функцій менеджменту.
34. Функції менеджменту як види управлінської діяльності.
35. Функції організації.
36. Функції та процес менеджменту.
37. Механізм менеджменту.
38. Процес управління як сукупність взаємопов’язаних і взаємодіючих функцій, методів, управлінських рішень та інших категорій менеджменту.
39. Мета управлінського процесу, його учасники, предмет, засоби здійснення.
40. Особливості процесу управління: безперервність; нерівномірність; циклічність; послідовність; мінливість; стійкість.
41. Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їх взаємозв’язок.
42. Класифікація планів організації.
43. Етапи процесу планування: визначення місій та цілей; оцінка сильних і слабких сторін організації; розроблення стратегії.
44. Економіко-організаційний зміст оперативного планування.
45. Загальна характеристика бізнес-планування.
46. Поняття місії в управлінні та класифікація цілей організації.
47. Ієрархічна підпорядкованість, субординація цілей організації.
48. Традиційний процес постановки цілей.
49. Концепція управління за цілями.
50. Сутність організаційної діяльності та її місце в системі управління.

51. Поняття та складові організаційної діяльності.
52. Владні повноваження, обов'язки, відповідальність.
53. Норма керованості. Централізація та децентралізація.
54. Процес делегування повноважень та відповідальності.
55. Департаменталізація: функціональна; продуктова; географічна; за процесами; за клієнтами.
56. Сутність організаційної структури управління та її роль в досягненні мети.
57. Характеристика основних видів організаційних структур управління.
58. Лінійні і функціональні організаційні структури управління.
59. Комбіновані структури управління: лінійно-функціональна; лінійно-штабна; дивізійна; матрична.
60. Функціональний підхід до формування організаційних структур менеджменту.
61. Цільовий підхід до формування організаційних структур.
62. Поняття мотивації як функції менеджменту.
63. Теорії мотивації: теорії змісту (теорія потреб А. Маслоу, двочинникова теорія Ф. Герцберга, теорії Х та Y Д. Мак-Грегора) та теорії процесів (теорія очікувань, теорія справедливості, теорія визначення цілей).
64. Мотиваційні засоби менеджера.
65. Оплата праці як основний чинник мотивування продуктивності праці.
66. Оплата праці: заробітна плата; система винагород та премій.
67. Сучасні системи та форми стимулювання праці.
68. Методи соціального впливу та морального стимулювання.
69. Поняття контролю та його місце в системі управління.
70. Завдання контролю: пристосування до зміни середовища; обмеження нагромадження помилок; додання складних організаційних проблем; мінімізація витрат.
71. Типи контролю: сфери контролю; рівні контролю; відповідальність за контроль. Етапи контролювання: затвердження стандартів; оцінка виконання; порівняння показників виконання за стандартами; коригування.
72. Види управлінського контролю.
73. Рівні операційного контролю: попередній контроль; поточний контроль; підсумковий контроль.
74. Фінансовий контроль.
75. Системи контролювання: внутріфірмове; незалежне; державне регулювання.
76. Загальні особливості методів менеджменту.
77. Класифікація методів менеджменту.
78. Взаємозв'язок функцій та методів менеджменту.
79. Економічні методи менеджменту.
80. Організаційно-розпорядчі методи менеджменту.
81. Соціально-психологічні методи менеджменту.
82. Методи менеджменту як результат виконання функцій менеджменту.
83. Сутність управлінських рішень.
84. Типи управлінських рішень.

85. Умови прийняття управлінських рішень: ухвалення рішень за умов визначеності; ухвалення рішень в умовах ризику; ухвалення рішення за умов невизначеності.
86. Поведінкові аспекти ухвалення управлінського рішення.
87. Адміністративна модель ухвалення рішення.
88. Політичні чинники в ухваленні рішення.
89. Етика й ухвалення управлінського рішення.
90. Групове ухвалення рішення в організаціях.
91. Форми групового ухвалення рішення.
92. Інформація, її види та роль в менеджменті.
93. Класифікація інформації.
94. Вимоги, які пред'являються до інформації.
95. Поняття і роль комунікацій.
96. Різновиди «внутрішніх» та «зовнішніх» комунікацій.
97. Перешкоди в комунікаціях.
98. Зворотній зв'язок у процесі комунікації.
99. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки.
100. Комунікаційний процес, елементи та етапи процесу.
101. Поняття та загальна характеристика керівництва, місце і роль керівника в системі управління.
102. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту.
103. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва.
104. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада.
105. Влада як елемент примушення
106. Форми впливу та влади (влада, заснована на примусі, влада, в основі якої лежить винагорода, законна влада, еталонна влада, влада експерта).
107. Сутність і основи лідерства.
108. Зміст поняття лідерства в управлінні організацією.
109. Типологія лідерів.
110. Фактори та передумови формування стилів керівництва.
111. Характеристика та класифікація стилів керівництва.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гордієнко О. О. «М'який» менеджмент: концептуалізація сучасністю. Гілея: науковий вісник. 2017. Вип. 122. С. 196-199.
2. Краснокутська Н.С., Нащекіна О.М., Замула О.В. та ін. Менеджмент : Навчальний посібник. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.
3. Мошек Г.Є., Миколайчук І.П., Палеха Ю.І. Основи менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: Ліра-К. 2018. С. 528.
4. Основи менеджменту. Теорія і практика : навч. посіб. [колективне видання]; за заг. редакція Г.Є. Мошека. Київ : Ліра-К, 2017. 527 с
5. Рудьєв В.А. Менеджмент. Навчальний посібник./ В.А. Рудьєв. – 2019.
6. Свидрук І.І., Миронов Ю.Б. Психологія управління та конфліктологія: Підручник. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. 320 с.

7. Шкільняк М.М., Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Крисько Ж.Л., Демків І.О. Менеджмент: Навчальний посібник. Тернопіль: Крок, 2017 р. 252 с.
8. Карпінський Б.А., Карпінська О.Б., Грицишин О.П. Конфлікти та стреси в публічному адмініструванні і їх вплив на ефективність державотворчого патріотизму нації. Молодий вчений. 2020. № 5. С. 21–26.
9. Акімова Т. А. Теорія організації: навч. Посібник. М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2017. 367 с.
10. Про лідерство. К. : КМ-БУКС, 2018. 216 с. 4. Петруня Ю. Є., Говоруха В. Б., Літовченко Б. В. та ін. Прийняття управлінських рішень. Навч. посіб. за ред. Ю. Є. Петруні. 2-ге вид. К. : Центр учбової літератури, 2017. 216 с.
11. Хомяков В.І. Менеджмент підприємства. 2-ге вид., Х76 перероб. і доп. Київ : Кондор, 2018. 434 с. Козирєва О. В., Овсієнко О. В. Організація праці менеджера: навч. посіб. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2019. 203 с.
12. Назарчук Т. В., Косіюк О. М. Менеджмент організацій: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 560 с.

УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

1. Менеджмент персоналу як соціальна система.
2. Поняття організації, спільних рис організацій та існуючих структур.
3. Роль менеджменту, маркетингу, соціології, психології.
4. Загальні принципи та методи управління персоналом.
5. Функції системи управління персоналом.
6. Служби менеджменту персоналу.
7. Зарубіжний досвід управління персоналом.
8. Людина як об'єкт менеджменту персоналу.
9. Різновиди соціальних груп, поведінка людей у групах.
10. Кадрова політика організації.
11. Історія розвитку кадрових служб.
12. Професійно-кваліфікаційні вимоги до працівників кадрових служб.
13. Класифікація персоналу.
14. Принципи кадрового планування.
15. Методи визначення потреб персоналу.
16. Організація системи професійного навчання.
17. Методи і форми професійного навчання.
18. Визначення цілей професійного навчання і критерії оцінки його ефективності.
19. Підвищення кваліфікації персоналу.
20. Розрахунок ефективності капіталовкладень у підвищення кваліфікації керівників.
21. Професійне навчання в зарубіжних фірмах.
22. Організація та джерела залучення персоналу.
23. Методи набору персоналу.
24. Лізинг персоналу.

25. Встановлення оптимального співвідношення зовнішніх та внутрішніх джерел наборів.
26. Особливості контрактної форми найму, трудового договору, роботи за сумісництвом, на постійній основі.
27. Вибір джерел набору персоналу.
28. Процес підбору кандидатів на посади.
29. Методи тестування, вибіркового випробування, моделювання, експертизи почерку.
30. Збирання інформації про претендентів.
31. Види і типи співбесід.
32. Стадії співбесіди.
33. Поняття "плинність персоналу".
34. Методика аналізу плинності персоналу.
35. Коефіцієнт обороту персоналу.
36. Рівень стабільності персоналу.
37. Коефіцієнт плинності і змінності персоналу.
38. Оптимізація чисельності персоналу.
39. Види і цілі кар'єри.
40. Професійна і внутрішньо організаційна кар'єра.
41. Планування кар'єри.
42. Розвиток кар'єри.
43. Управління діловою кар'єрою.
44. Етапи кар'єри.
45. Організація професійного переміщення персоналу.
46. Відбір кандидатів.
47. Підготовка планів розвитку.
48. Оцінка процесу розвитку.
49. Призначення на посаду.
50. Визначення характеристик майбутніх керівників.
51. Показники оцінки результатів роботи з резервом.
52. Виявлення і розвиток молодих співробітників з лідерським потенціалом.
53. Планування і підготовка резерву керівників.
54. Принципи і методи роботи з резервом. Джерела формування резерву.
55. Психологічні особливості теорії поведінки особистості.
56. Поняття екстраверсії, інтроверсії.
57. Психологічні характеристики.
58. Поведінка особистості в групі.
59. Суть і різновиди дисципліни. Дисциплінарні відносини.
60. Розрахунок стану трудової дисципліни.
61. Механізми та методи управління дисципліною.
62. Дисциплінарна влада.
63. Виховні методи, правові методи.
64. Види покарань за порушення трудової дисципліни.
65. Суть та причини конфліктів.
66. Стратегії та методи управління конфліктами.

67. Поняття та завдання атестації персоналу.
68. Об'єкти і суб'єкти атестації.
69. "Еталонний" робітник.
70. Організація і методи атестації.
71. Етапи проведення атестації.
72. Необхідність і ціль оцінки персоналу в організації.
73. Оцінка праці та результатів праці.
74. Оцінка професійної поведінки.
75. Оцінка якості працівника.
76. Комплексна оцінка керівників і спеціалістів.
77. Методи оцінки.
78. Графічна шкала оцінок, порівняльні методи, методи критичних ситуацій та управління по цілях.
79. Процедура оцінки.
80. Нетрадиційні підходи до оцінки персоналу.
81. Психологічні методи оцінки.
82. Метод "360⁰-Атестація" персоналу.
83. Використання матеріалів атестації менеджерами.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балабанова Л.В., Сардак О.В. Управління персоналом: підручник. К.: ЦУЛ, 2019. 468 с.
2. Виноградський М.Д., Виноградська А.М., Шканова А.М. Управління персоналом: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2017. 502 с.
3. Гавриш О.А., Довгань Л.Є., Крейдич І.М., Семенченко Н.В. Технології управління персоналом: монографія. Київ: НТУУ КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2017. 528 с.
4. Гринчук Ю.С., Коваль Н.В., Вихор М.В. Менеджмент персоналу: практикум. Біла Церква: Білоцерківдрук, 2020. 171 с.
5. Олійник С.У. Теорія та практика менеджменту персоналу : підручник. Х. : Вид-во НУА, 2013. 376 с.
6. Управління персоналом: підручник. В.М. Данюк, А.М. Колот, Г.С. Суков та ін.; за заг. та наук. ред. к.е.н., проф. В.М. Данюка. К.: КНЕУ; Краматорськ: НКМЗ, 2013. 666 с.
7. Дослідницький тренінг: інноваційна стратегія, генерація ідей, управління мотивацією: навч. мет. посіб. За ред. О.І. Савченко. Х.: «Щедра садиба плюс», 2015. 240 с.
8. Карлгаард Р. Людський фактор: Секрети тривалого успіху видатних компаній. Київ: КНИГОЛАВ, 2017. 336 с.
9. Кеннеді Д. Безжальний менеджмент та ефективність людських ресурсів. Харків: Ранок : Фабула, 2019. 304 с.
10. Кон А. Покарані нагородами. Вади системи мотивації. Харків: Клуб сімейного дозвілля. 2019. 384 с.
11. Никифорова В.Г. Управління персоналом: навч. посібник. 2-ге вид., випр. та доп. Одеса: Атлант, 2013. 275 с.

12. Петрова І.Л. Стратегічне управління людськими ресурсами : навч. посіб. К. : КНЕУ, 2013. 466 с.
13. Збрицька Т.П., Савченко Г. О., Татаревська М. С. Управління розвитком персоналу: навч. посіб. / За заг. ред. М. С. Татаревської. Одеса : Атлант, 2013. 427 с.

ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЙ

1. Сутність поняття «організація». Закони організації.
2. Принципи організації.
3. Етапи розвитку організації.
4. Організаційні теорії.
5. Еволюція теоретичних концепцій організації.
6. Системний підхід (погляд). Системність як загальна властивість матерії.
7. Будова систем. Атрибути зв'язку.
8. Класифікація систем.
9. Аспекти організаційного порядку. Типологія організацій.
10. Соціальна організація і соціальна спільність.
11. Основні види соціальних організацій.
12. Методи управління: детермінований, програмно-цільовий, ціннісно-орієнтований.
13. Синергитична концепція самоорганізації.
14. Гнучкість організації. Гнучкість процесу, системи, виробнича гнучкість.
15. Внутрішнє середовище організації.
16. Зовнішнє середовище організації.
17. Сутність та етапи організаційного проектування.
18. Оцінка ефективності організаційних форм управління.
19. Зміст понять «культура» та «організаційна культура». Концептуальні підходи до формування організаційної культури.
20. Типологія організаційних культур.
21. Ф. Тейлор і наукові основи теорії організації.
22. А. Файоль та його принципи організації.
23. М. Вебер та його вклад в теорію організації.
24. Е. Мейо і хоторнський експеримент.
25. Барнард і цілеспрямовані організації.
26. Ситуативний підхід сучасної теорії організації.
27. Екологічний підхід сучасної теорії організації.
28. Підхід організаційного навчання сучасної теорії організації.
29. Ознаки «самонавчальної організації».
30. Будова систем: підсистема, елемент, структура, зв'язок.
31. Атрибути зв'язку: спрямованість, сила, характер
32. . Класифікація систем.
33. Загальна класифікація: абстрактні системи; конкретні системи; відкриті системи; закриті системи; динамічні системи; адаптивні системи; ієрархічні системи, їх характеристики.
34. Концептуальні підходи до проектування організаційних форм

управління.

35. Методи проектування організаційних форм управління.
36. Системний підхід до організаційного проектування.
37. Інформаційні технології, які застосовувалися в «конторі писаря».
38. Найбільш поширені види інформаційних технологій організації.
39. Інформація в організації як чинник забезпечення її ефективності.
40. Особливості побудови інформаційних систем організації на основі застосування мережних технологій.
41. Порівняльна характеристика економічно та соціально ефективних організацій. Чинники, що визначають ефективність організації.
42. Роль організації в розвитку суспільства.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Монастирський Г.Л. Теорія організації : підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: “Крок”, 2019. 368 с.
2. Монастирський Г.Л., Постніков В.С. Навчально-методичний комплекс з дисципліни “Теорія організації” для студентів першого курсу спеціальностей 073 “Менеджмент”, 281 “Публічне управління та адміністрування”. Тернопіль: Вектор, 2018. 114 с.
3. Монастирський Г.Л., Августин Р.Р., Богач Ю.А. Навчально-методичний комплекс з дисципліни “Теорія організації”; Тернопільський національний економічний ун-т. Тернопіль: “Економічна думка” ТНЕУ, 2017. 98 с.
4. Ващенко О.П. Теорія та практика побудови організаційних систем управління : навч. посіб.; Держ. ун-т телекомунікацій. Київ: ДУТ, 2017. 112 с.
5. Селютін В. М., Яцун Л. М., Ольшанський О. В. Теорія організації: навчальний посібник. Х. : ХДУХТ, 2017. 280 с.
6. Баценко Л.М. Теорія організації [Текст] : навч. посіб. / Л. М. Баценко, Р. В. Галенін, М. М. Ксенофонтова ; Сум. нац. аграр. ун-т. Суми : Мрія, 2016. - 362 с.
7. Марченко О. М. Теорія організації [Текст] : навч. посіб. / О. М. Марченко, Л. М. Томаневич ; Львів, держ. ун-т внутр. справ. Львів : ЛьвДУВС, 2015.-359 с.
8. Петков В. П. Теорія та менеджмент організації : підручник /В. П. Петков. - Л. : Новий світ-2000, 2015. - 488с.
9. Терещенко Т.В. Теорія організації [Текст] : навч. посіб. / Терещенко Тетяна Василівна ; Хмельницьк. ун-т упр. та права. - Хмельницький : Хмельницьк. ун-т упр. та права, 2015. - 335 с.
10. Бондар-Підгурська О. В., Глебова А. О. Ділове адміністрування (корпоративне управління) : навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2015. 448с.
11. Косач І. А., Ладонько Л.С., Калінько І.В. Ділове адміністрування: менеджмент організацій та управління змінами. Навчальний посібник. Київ: Кондор- Видавництво, 2014. 217 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.